

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ στη Δήμητρα Κυριαζή

Παρά τις αντιξοότητες η κατάσταση στον τομέα της ανταγωνιστικότητας βελτιώνεται σταθερά, υπογραμμίζει ο καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο κ. Κων. Αθανασόπουλος

Ξεπέρασαν τις «συμπληγάδες» κράτους και πολυεθνικών οι ελληνικές επιχειρήσεις

Ο κ. Κωνσταντίνος Γ. Αθανασόπουλος, καθηγητής του Τμήματος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ των ελληνικών επιχειρήσεων έχει βελτιωθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια. Παρ' όλο που οι εσωτερικές συνθήκες δεν έχουν αλλάξει και η ακολουθούμενη από την πολιτεία τακτική λειτουργεί ορισμένες φορές αρνητικά και φέρνει τους Έλληνες επιχειρηματίες σε μειονεκτική θέση έναντι των ξένων ανταγωνιστών τους.

Αυτό επισημαίνει σε συνέντευξη που μας παραχώρησε ο κ. Κωνσταντίνος Γ. Αθανασόπουλος, καθηγητής του τμήματος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Το πρόβλημα της επιχείρησης, επισημαίνει ο κ. Αθανασόπουλος, δεν είναι μόνο να συγκροτηθεί και να παράγει πολλά και καλά προϊόντα αλλά έχει και τη διάσταση να τοποθετήσει με όσο το δυνατόν καλύτερους όρους τα προϊόντα αυτά στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Στον τομέα αυτό οι ελληνικές επιχειρήσεις ακολουθούν τη μοίρα όλων των μη κρατικών μονοπωλιακών επιχειρήσεων του κόσμου. Αγώνίζονται δηλαδή να τοποθετήσουν τα προϊόντα τους στις αγορές, διεθνείς και εγχώριες, κάτω από συνθήκες σκληρού οικονομικού, και όχι μόνο ανταγωνισμού.

• Τα καταφέρνουν όμως;

«Τα τελευταία χρόνια, πιστεύω ότι τα καταφέρνουν καλύτερα απ' ό,τι στο παρελθόν αν και δεν έχουν αλλάξει και πολύ οι εσωτερικές συνθήκες. Ενώ, συνεχίζει ο κ. Αθανασόπουλος, το γενικότερο πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί η ελληνική επιχείρηση και φυσικά, όπως είναι ευνόητο, δεν είναι μόνο οικονομικό. Περιλαμβάνει, κατά τη γνώμη μου, διάφορες σημαντικές παρα-

μέτρους που σχετίζονται τόσο με την ίδια την επιχείρηση, όσο και με το ευρύτερο περιβάλλον εντός του οποίου ζει και κινείται. Από εκείνα που έχουν σχέση με την ίδια την επιχείρηση αναφέρω όσα σχετίζονται με τη διοίκησή της, τον εκσυγχρονισμό της, την παραγωγική της ικανότητα, την πολιτική αποδοχής της από το κοινωνικό σύνολο προς το οποίο απευθύνεται, τις αρμονικές εργασιακές σχέσεις, τις πολιτικές επιμόρφωσης του προσωπικού της. Εάν όλα αυτά δαίνουν καλώς, πιστεύω πως σε ένα μεγάλο βαθμό συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητά της».

• Ποιοι είναι οι άλλοι παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν προς την κατεύθυνση αυτή;

«Ένας σημαντικός εξωγενής παράγοντας είναι το κράτος, το οποίο καλείται στην προκειμένη περίπτωση να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για να υποβοηθήσει την επιχείρηση να καταστεί ανταγωνιστικότερη. Αρχικά είναι ανάγκη να καθορίσει τους «κανόνες του παιχνιδιού» με εντιμότητα, σαφήνεια, συνέπεια και συνέχεια, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε κυβερνητικές αλλαγές.

Με τα σημερινά δεδομένα η εγκαθίδρυση μιας μονάδας είναι δαπανηρή και χρονοβόρα, αν αναλογισθεί κανείς ότι εμπλέκονται στο στάδιο αυτό περισσότερες από δέκα δημόσιες υπηρεσίες.

Στο διάστημα αυτό μπορεί εύκολα κάποιος άλλος να προηγηθεί και να υφαρπάξει αγορές και αντιπροσωπικές ομοειδών προϊόντων. Αν στις καθυστερήσεις αυτές συνυπολογιστούν οι αλλαγές στις νομισματικές ισοτιμίες αντιλαμβανόμαστε τα αρνητικά αποτελέσματα που επιφέρουν στον επιχειρηματία, αφού όλοι γνωρίζουμε πως η χρονική επιλογή για επένδυσεις αποτελεί συνισταμένη πολλών παραγόντων και δεν είναι κίνηση απρογραμμάτιστη που βασίζεται σε τυχαία γεγονότα.

Σε σχέση με τη συνέπεια της κρατικής πολιτικής απέναντι στον επιχειρηματικό κόσμο, που ανέφερα, επισημαίνω την ανάγκη τήρησης σταθερής φορολογικής πολιτικής. Δεν υποδοθεί καθόλου την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης η φορολογία των κερδών της για μια χρονική περίοδο με τους πρότερους γνωστούς συντελεστές και εν συνέχεια η επιβολή της πρόσθετης φορολογίας για τα ίδια έσοδα που φορολογήθηκαν, με τη μορφή της έκτακτης εισφοράς».

• Συνιστάτε λοιπόν την αποχή του κράτους από κάποιες «ελαπτικές» για την επιχείρηση ενέργειες;

«Και όχι μόνο. Προχωρώ και σε ένα άλλο επίπεδο: Στην ανάγκη το κράτος να λάβει συστηματικά, λογικά και διώσιμα μέτρα για να υποβοηθήσει την ορθολογική λειτουργία επιχειρήσεων να ανταπεξέλθει στις ανάγκες του ανταγωνισμού και κυρίως του εισαγόμενου, από πολυεθνικές εταιρίες-επιχειρήσεις.

Για να κατακτηθούν αγορές χρειάζεται συστηματική προβολή των προς διάθεση αγαθών ή υπηρεσιών, κινητοποίηση ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού σε συναφείς δραστηριότητες, εγκαθίδρυση ειδικών μηχανισμών διανομής κ.ά. Οι δαπάνες για όλες αυτές τις λειτουργίες δεν είναι πάντοτε, κάτω από τους σημερινούς σκληρούς όρους ανταγωνισμού για την κατάκτηση των αγορών, προβλέψιμες και επίσημες, ενώ στην πραγματικότητα είναι πολύ μεγαλύτερες από ό,τι το φορολογικό μας σύστημα αναγνωρίζει ως τέτοιες και εκπέμπουσες από τη φορολογία.

Επομένως, το κράτος πρέπει να αναγνωρίζει ευρηπεία ποσά γι' αυτές τις διαδικασίες και να μην τα φορολογεί, εξαιρώντας τα από τις σχετικές ρυθμίσεις ελέγχου, ενώ παράλληλα πρέπει κατά καιρούς να θεσπίζει αναπροσαρμοζόμενα

κίνητρα για τις εξαγωγές όπου αυτό βέβαια έχει νόημα και είναι νομικώς εφικτό.

Ενώ, βέβαια, ότι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατόν να είναι πάντοτε δασμοβίτες ή προστατευόμενες με ειδικά συστήματα επιδοτήσεων ή άλλων οικονομικών ενισχύσεων.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω πως είναι χρέος της επιχείρησης να κατανοήσει ότι η επιχειρηματική της δραστηριότητα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται κατά τρόπο φιλανθρωπικό από το κράτος, αλλά ούτε και το κράτος θα πρέπει να φθάνει στο άλλο άκρο και να ανταγωνίζεται κατά τρόπο αθέμιτο από θέση ισχύος τον επιχειρηματία ιδιώτη.

Δεν είναι ασυνήθες φαινόμενο η προκλητική πολλές φορές ενίσχυση δημοσίων ή δημοτικών επιχειρήσεων, που διαμορφώνουν συνθήκες άνισου ανταγωνισμού, εκμεταλλευόμενες τις δυνατότητες επιδότησής τους».

• Κύριε Αθανασόπουλε, από τη διεθνή εμπειρία σας, αν δλέπατε από μια γενικότερη εποπτεία το θέμα: Ποιες είναι οι προτάσεις που θα διατυπώνατε σήμερα, οι οποίες θα διευκόλυναν την ελληνική επιχείρηση να καταστεί ανταγωνιστικότερη;

«Για τα ελληνικά μεγέθη αρχικά πιστεύω ότι είναι αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός της κρατικής μηχανής σε όλα τα επίπεδα: εθνικό (υπουργεία), περιφερειακό (περιφερειακές διευθύνσεις) και τοπικό. Χωρίς την καλώς λειτουργούσα Δημόσια Διοίκηση δεν προάγεται στο μέτρο του επιθυμητού η επιχειρηματική δραστηριότητα. Επίσης, είναι αναγκαία η εγκαθίδρυση και λειτουργία πλήρους δικτύου λιτοδομών με τη βοήθεια του οποίου η επιχείρηση βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τις αγορές διάθεσής των προϊόντων.

Ένας ακόμη σημαντικός τομέας στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας είναι η

βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας, κυρίως στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, γιατί χωρίς στελέχη υψηλής εξειδίκευσης δεν είναι δυνατόν να ευοδωθεί ούτε ο σχεδιασμός, ούτε η πραγμάτωση των επιχειρηματικών σχεδίων. Τέλος, επισημαίνω την ανάγκη ενημέρωσης των καταναλωτών για τα παραγόμενα προϊόντα και τις προσφερόμενες υπηρεσίες από την ελληνική επιχείρηση προκειμένου να την αποδεχθεί εν πλήρει συνειδήσει.

Η πλήρης και αληθινή ενημέρωση του καταναλωτή θα δημιουργήσει σχέσεις εμπιστοσύνης για τα ελληνικά προϊόντα και τις υπηρεσίες, αρκεί βέβαια η διαδικασία αυτή να είναι έντιμη και ειλικρινής από την πλευρά των προσφερόντων τα αγαθά και υπηρεσίες. Αυτό βέβαια συνιστά στοιχείο πρόκλησης για την ελληνική επιχείρηση, στο οποίο πρέπει να ανταποκριθεί αμέσως γιατί «ο καιρός ου μένει ποτέ».

★ Ο κ. Κωνσταντίνος Αθανασόπουλος είναι Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών Αθηνών (Τμήμα Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών). Έχει σπουδάσει με πολλές υποτροφίες Νομικές, Πολιτικές, Οικονομικές, Επιστημονικές, Περιφερειακή Ανάπτυξη, Δημοσιογραφία, Πολιτισμό, Δημόσιες Σχέσεις κ.ά. Έχει εκδώσει 35 βιβλία, μελέτες και άρθρα που έχουν δημοσιευθεί σε ξένες πανεπιστημιακές, επιστημονικές, επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων. Διετέλεσε Επιστημονικός Υπεύθυνος πολλών μελετών και προγραμμάτων κατάρτισης (Ελλάδα, Ιταλία, Βέλγιο). Είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος της τριμηνιαίας «Επιστημονικής Έκδοσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης».